

Конкурс есе 2008

Автор Грабова Юлія Анатоліївна

Daleka2003@inbox.ru

8 097 934 84 86

м.Львів (Мазепи, 33/102)

Про конкурс дізналася від подруги

ЧИ КОРУПЦІЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ВПЛИВАЄ НА ЦІННІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ОСВІТИ

За п'ять років навчання в універі ніхто і ніколи не вимагав від мене якогось хабара. Ніхто. Ніколи. Навіть натяком. Звичайно, ми «скидалися» на якісь квіти, якісь цукерки, але то скоріше була наша власна ініціатива, бо так ніби треба. Але навіть у такій абсолютно спокійній ситуації чутки про те, що «він бере по 50 доларів за залік» ходили поміж нами постійно. Великими сумами лякали нас старшокурсники, випускники і навіть студенти інших факультетів. Напевно, це просто вже оселилося у крові: якщо вища школа — то без хабарів ні кроку.

Тож так і виходило, що ніхто від нас нічого не вимагав, але у певних ситуаціях ми самі наполягали, щоб викладач узяв, а як не брав, то думали, що мало даємо... Мені особисто усього один раз випала ситуація, коли я злякалася обсягу матеріалу і вирішила заплатити. Було це так.

...уже на другому курсі я пішла працювати. Не те щоб навіть гроші були потрібні, просто робота цікава і посада висока — випусковий редактор. Поринула у роботу з головою, здавалося, що навчання — абсолютно відірване від життя і складається лише з нудної непотрібної теорії. І предмети усі, як на підбір — теорія літератури, теорія журналістики, теоретичні основи..., теоретичне підґрунтя... і т.д., і т.п. Звичайно, про пари просто забула. Аж тут сесія і неймовірно насичений матеріалом іспит. Тиждень без сну і відпочинку дав мені приблизно третину знань. А сподіватися скласти без інших двох третин — не варто. Довго змагалася зі своїм сумлінням, потім поклала у заліковку три банкноти по п'ять доларів (таксу розвідала у старших колег) і пішла на іспит.

На душі було противно до жаху. Згадувалися мамині очі і татові слова про плекання себе як людини і як фахівця. А ще страшно мучило питання: як давати ці гроші? Як їх витягнути з сумки? Як підсовувати заліковку і натякати, що там щось є? Куди у цей час дивитися? І найгірше — що я буду робити, якщо він не візьме???

Зайшла до аудиторії, ноги трусяться, нудить і чомусь здається, що викладач вже все зрозумів і дивиться на мене зверхньо і призириливо, як на дурепу і лінюха найбільшого.

— Доброго дня. Тягніть білет, — чую крізь туман власних думок.

№2

Такого я не чекала, чомусь. Адже мені треба дати гроші, навіщо ж білет тягнути? Але слухняно беру листочок, кажу прізвище і номер, йду готуватися.

Добре, що я остання, не уявляю, як би намагалася дати того клятого хабара, коли б в аудиторії був ще хтось.

— Прошу відповідати, ви у нас спеціально сьогодні на закуску лишилися, щоб мені враження від групи трішки підсолодити? — питає викладач.

Мовчу. Що ж тут скажеш? Що він має на увазі: що я розумна, чи що я гроші йому принесла?..

З відповіді моєї стало зрозуміло, що предмет я знаю рівно на третину. Одне питання з трьох. Не пам'ятаю, про що бути питання, але пригадую, що увесь час збивалася, бо думала, коли ж витягати і підсовувати залікову, перебирала її сторінки у сумці, мацала гроші...

За провальну відповідь викладач мене сварив. Дуже. Казав, що не сподівався такого від мене і що батьки мене відправили не штани протирати. Було дуже соромно і неприємно...

— Ви зрозумійте, я працюю, батьки далеко, у мене ще сестра менша, треба заробляти... — щось бляла я на своє виправдання.

Викладач помовчав кілька секунд, потім почав розпитувати мене звідки я, де працюю, чому так далеко поїхала вчитися, чому і коли вирішила стати журналістом... Ми так проговорили хвилин 40. Заспокоївшись і вже не думаючи про те, як дати хабар (повністю налаштувалася на талон і Perezdachu), я згадала відповідь на ще одне питання, але не чітко.

Викладач погодився поставити мені три. І тут я зрозуміла, що настав потрібний момент! Я витягнула з сумки заліковку, поклала на стіл перед викладачем. Він розгорнув її, подивився на те, що всередині, потім пильно подивився на мене. У його погляді знову промайнуло нерозуміння і призирилість... Похитав головою, пошурхотів паперами... Я дивилася куди завгодно, лише не на нього. Соромно. Боже, як соромно!!!

— До побачення. Моя вам порада, пильнуйте себе як людину і як професіонала. На все добре. — у його голосі тільки втома і розчарування...

Вийшла я з того приміщення, мало не розплакалася. Мої одногрупники кинулися до мене: «Чого так довго? Що, не поставив? Що, не взяв?» Вихоплюють з рук залікову, розгортають — відмінно! Як їм пояснити, що ту оцінку я зненавиділа на все життя?

І певно на тлі суцільних і повсякденних розмов про корупцію у вишах ця історія забулася б, стерлася з пам'яті як поганий сон, якщо б не одне але... Коли я відкрила свою сумку аби покласти туди залікову з нечесною п'ятіркою, то з подивом і жахом побачила там свої 15 доларів, які, ймовірно, просто випали у той момент, коли я діставала заліковку зі сумки!

№2

Епілог. Я закінчила університет з червоним дипломом. Більше ніколи не дозволяла собі сподіватися на щось інше, крім своїх знань. Була бунтаркою, відстоювала справедливість, виступала проти неправди і глупоти. Доля подарувала мені прекрасну сім'ю, доньку, друзів, роботу. Я не кривлю душею, коли говорю, що мої оцінки ніколи не підкріплювалися грошовими стимуляторами, але коли заходить розмова про те, хто з викладачів «бере» і скільки, завжди раджу студентам: принаймні спробуйте скласти цей предмет самі, хоч один раз! Вивчіть і тоді матимете право наполягати на чомусь, щось вимагати і за щось сперечатися. Будете почувати себе Студентом, а не студентоїтом.

Насправді проблема не у тому, що викладачі беруть, а у тому, що студенти несуть і обурюються, коли викладачі не беруть. А викладачі переважно просто знесилені такими студентами, адже у душі кожен з них насамперед хоче, аби його предмет знали і складали без хабарів.

А може просто мені пощастило з університетом і факультетом?